

سیاست خارجی آمریکا و
بحران گروگان‌گیری در ایران

www.ketab.ir

سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروست:

شابک:

وضعیت فهرست نویسی:

یادداشت:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

رده بندی کنگره:

رده بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

هاوتون، دیوید پاتریک، ۱۹۶۶م.

Houghton, David Patrick

سیاست خارجی آمریکا و بحران گروگان گیری در ایران/

تألیف دیوید پاتریک هاوتون؛ [مترجم] وحید مردانه شرجینی،

تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات، ۱۳۹۳.

۲۹۶ ص

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات؛ ۹۳۸، ترجمه؛ ۲۴.

۴- ۷۳۱-۷۳۱-۴۱۹-۹۶۴-۹۷۸ : ۹۰۰۰۰ ریال

فیپا.

عنوان اصلی: US foreign policy and the Iran hostage crisis, c2001

بحران گروگان گیری ایران، ۱۹۷۹-۱۹۸۱م.

ایالات متحده--روابط خارجی-- ۱۹۷۷-۱۹۸۱م.--تصمیم گیری

ایالات متحده--روابط خارجی-- ایران.

ایران--روابط خارجی-- ایالات متحده.

مردانه شرجینی، وحید، ۱۳۶۲-، مترجم

۱۳۹۳ ۹هـ الف/۱۸۳ E

۳۲۷/۵۵۰۷۳

۳۶۷۰۳۴۶

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات

عنوان: سیاست خارجی آمریکا و بحران گروگان‌گیری در ایران

تألیف: دیوید ماتریک هاوتون / وحید مردانه شره‌جینی

نوبت چاپ: اول، زمستان ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۵۰۰ قیمت: ۹۰۰۰ تومان

حروف‌چینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۷۳۱-۴

ISBN: 978-964-419-731-4

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبه‌روی پمپ بنزین الملی، پلاک ۱۹۵۴،

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

فهرست مطالب

مقدمه ۱۳

پیشگفتار ۱۵

فصل اول:

جیمی کارتر و ترازوی سیاست خارجی ۱۷

تشریح معما ۲۳

ادبیات موجود ۲۹

چرا بحران گروگان‌گیری؟ ۳۰

خلاصه‌ی منازعه ۳۳

برنامه‌ی کتاب ۳۶

فصل دوم:

تعیین بحث: بازنگری ادبیات موجود ۳۷

فرضیات اساسی ساختار ۴۰

روانشناسان ذهنی چه می‌گویند؟ ۴۱

مورخان و سیاستمداران چه نظری دارند؟ ۴۹

تناسب میان روانشناسی و تصمیم‌گیری‌های سیاست خارجی ۵۳

ملاحظات روش‌شناختی و محدودیت‌های درخواست ۵۷

فصل سوم:

ریشه‌های بحران ۶۳

تسخیر سفارت ۶۹

- ۸۴ مقبولیت و نمایانگر بودن قیاس سال ۱۹۵۳
- ۸۹ حقوق‌بشر در مقابل واقع‌گرایی
- ۹۰ ریشه‌های بحران گروگان‌گیری

فصل چهارم:

- ۹۳ بازی انتظار

فصل پنجم:

- ۱۲۵ روزهای تصمیم‌گیری: عملیات نجات گروگان‌ها
- ۱۳۳ طراحی عملیات نجات
- ۱۴۸ مطرح شدن مجدد گزینه‌ی نجات
- ۱۵۸ فاجعه در بیابان
- ۱۶۴ شکست در نقشه‌ی پیشین و آغاز نقشه‌ای دیگر
- ۱۷۰ صبح در آمریکا

فصل ششم:

- ۱۷۳ مسئله‌ی گروگان‌گیری در طول تاریخ
- ۱۸۲ انتخاب قیاس‌ها: شباهت موقعیتی و شباهت ماهیتی
- ۱۸۶ کدام شیوه می‌تواند مؤثر واقع شود

فصل هفتم:

- ۲۰۱ برخی توضیحات جایگزین
- ۲۰۳ تصمیم‌گیری‌های غیرقیاسی در رابطه با ایران
- ۲۰۴ عوامل خارجی و نظام بین‌المللی
- ۲۱۲ سیاست‌های داخلی
- ۲۱۹ سیاست‌های دیوان‌سالاری
- ۲۲۴ قربانیان نظریه‌ی تفکر گروهی؟
- ۲۳۰ یک تصمیم منطقی؟

۲۳۱	 شخصیت
۲۳۴	 رویکردهای سیستم‌های اعتقادی
۲۳۷	 نظریه‌ی چشم‌انداز
۲۴۱	 توضیحات مقایسه‌ای در مقابل دیگر توضیحات
۲۴۳	 نتیجه‌گیری
۲۴۶	 استدلال قیاسی، سیاست‌های داخلی و سیاست‌های بوروکراسی (اداری)
۲۵۱	 پیچیدگی نقش و رفتار سیاسی
۲۵۶	 ویژگی نقش و تمایل برای ابراز عقیده
۲۶۲	 مسئله‌ی بحران گروگان‌ها در ایران برای مقایسه و همانندسازی
۲۶۴	 مفاهیم سیاست و تحقیقات آینده
۲۶۹	 پیوست‌ها
۲۷۹	 نمایه

مقدمه

تسخیر سفارت آمریکا در تهران در سال ۱۳۵۸ نقطه‌ای اوج تنش‌ها در روابط ایران و ایالات متحده پس از پیروزی انقلاب اسلامی محسوب می‌شود. دولت آمریکا که از ابتدا با انقلاب ایران مخالفت نموده و از شاه حمایت کرده بود، این بار با پذیرش شاه بار دیگر خشم ایرانی‌ها را برانگیخته و خاطرات تلخ کودتای آمریکایی ۱۳۳۲ را در حافظه‌ی تاریخی مردم ایران زنده کرد. دانشجویان مسلمان پیرو خط امام که از سیاست‌های خصمانه‌ی آمریکا در قبال انقلاب اسلامی به خشم آمده بودند، در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ سفارت آمریکا را به تصرف خود درآورده و تمام کارمندان آن را به گروگان گرفتند.

تسخیر سفارت آمریکا با استقبال عمومی مردم و تأیید و حمایت امام خمینی (ره) مواجه شد. امام طی پیامی سفارت آمریکا را «لانه‌ی جاسوسی» و اقدام انقلاب دانشجویان را «انقلاب دوم» نامید. خبر تسخیر سفارت به سرعت در تمام دنیا مخابره و به تیر اول رسانه‌های جمعی تبدیل شد.

این حادثه که از ابتدا چندان جدی گرفته نمی‌شد بعدها به چالشی بزرگ برای دولت کارتر تبدیل شد. مقامات آمریکایی برای حل این بحران گزینه‌های مختلفی، از مذاکره گرفته تا حمله‌ی نظامی را مورد بحث و بررسی قرار دادند. آنها پس از شکست در برقراری مذاکره و با بررسی گزینه‌های مختلف نهایتاً عملیات نجات را در دستور کار قرار دادند. نکته‌ی جالب توجه اینکه طبق برآوردهای سازمان سیا، عملیات نجات گزینه‌ی مناسبی نبود و پیش‌بینی می‌شد تلفات سنگینی به دنبال داشته باشد. همان‌گونه که برآورد شده بود عملیات نجات با شکست فضااحت‌باری مواجه شد و آمریکایی‌ها سرافکننده‌تر از گذشته در حل این بحران

ناتوان ماندند.

این حادثه تأثیر بسیار سوئی بر چهره‌ی دولت کارتر داشت و تبعات آن چنان دامنه‌دار بود که حتی به یکی از دلایل شکست کارتر در انتخابات ریاست‌جمهوری بعدی تبدیل شد. تاکنون کتاب‌های زیادی درباره‌ی ماجرای گروگان‌گیری و تسخیر سفارت آمریکا در ایران به نگارش درآمده، اما کتاب «سیاست خارجی آمریکا و بحران گروگان‌گیری ایران» به قلم دیوید پاتریک هاوتون اثری جالب توجه و متفاوت است. در این کتاب به روایت صرف حوادث تسخیر سفارت پرداخته نشده، بلکه نویسنده با رویکردی انتقادی و با استفاده از روش‌های فیزیکی به تحلیل و واکاوی این حادثه پرداخته است که می‌تواند مورد استفاده علاقه‌مندان به مطالعات انقلاب اسلامی ایران قرار گیرد.

در پایان ضمن تشکر از مترجم کتاب، آقای وحید مردانه، از تلاش‌های ارزیابان علمی اثر، آقایان دکتر اکبر اشرفی و نعمت‌الله عاملی و همکاران محترم در مؤسسه‌ی فرهنگی هنری و انتشارات قدردانی می‌شود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی